SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2065

av Magnus Jacobsson (KD)

Ett tydligare samhällsnyttoperspektiv vid trafikplanering

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av ett utökat samhällsnyttoperspektiv vid trafikplanering och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Efter att riksdagen har fattat beslut om den ekonomiska ramen för transportinfrastrukturen följer en beredningsprocess där berörda aktörer ges möjlighet att lämna synpunkter. Därefter fastställer regeringen en nationell plan som ska gälla för de kommande tolv åren.

När dessa beslut har fattats tar Trafikverket och andra berörda myndigheter inom transportinfrastrukturområdet vid och genomför planen. I detta arbete är det viktigt att beslut om underhåll, investeringar och trafikupplägg fattas utifrån ett helhetsperspektiv, där hänsyn tas både till myndigheternas uppdrag och till vilka konsekvenser besluten får för samhället i stort.

Även om det finns ett uppdrag att genomföra samhällsekonomiska analyser verkar inte detta fungera på ett bra sätt.

Avseende upphandlingen av underhållet på järnvägen mellan Göteborg och Alingsås väljer Trafikverket en teknisk lösning som var kostnadseffektiv för myndigheten men som tar längre tid att genomföra. Detta förorsakar problem för företagare och privatpersoner som är beroende av att järnvägen fungerar.

Myndigheten genomför just nu en utredning som avser färjetrafiken i olika delar av landet. Även här verkar det som att utredningen kommer att föreslå åtgärder som är kostnadseffektiva för myndigheten men som får extremt stora konsekvenser för dem som bor där färjorna trafikerar.

På gränsen mellan Uddevalla och Orusts kommuner, på Malöleden och Ängöleden, finns färjor som betjänar befolkningen, men där kvälls- och nattrafiken har förändrats. Detta försvårar för de boende i allmänhet men också för blåljustransporter under kvällar och nätter.

Uppe i Nössemark i norra Dalsland finns en färja som går över Stora Le. Här planerar Trafikverket för en stängning av kvälls- och nattrafiken. Detta kommer leda till att anställda vid Eds största industri, sågverket i Nössemark med totalt 70 anställda, inte kommer kunna använda färjan vare sig vid det tidigare morgonskiftet eller det senaste kvällsskiftet. När färjan dras in kommer personer som idag har en tur på tio minuter mellan de båda sidorna framför sig hamna i ett läge där de måste köra bil i 6-6,5 mil för att ens kunna ta sig till och från jobbet.

Även timmerbilarna som kör till och från sågen kommer nattetid tvingas att köra denna omväg. Man tvingar således åkerierna att ta en längre och dyrare väg, samtidigt som alla som bor i Ed kommer uppleva en tillströmning av tung trafik genom samhället.

Utöver att de anställda och transporterna drabbas negativt, så riskerar turistnäringen att gå samma öde till mötes. Kampingen i Nössemark riskerar att förlora kunder om dessa inte kan komma hem på kvällen, eftersom nya turlistan är tänkt att sluta för kvällen vid 22:00. Räddningstjänsten, hemsjukvården och äldreomsorgen i Dals-Eds kommun kommer att tvingas att se över sin personalbemanning.

I detta fall kan således Trafikverket spara en tjänst på natten, men det sker till priset av att näringslivet och kommunen får bära väsentligt ökade kostnader. De förändrade transporterna påverkar även miljön negativt och det nya läget medför också en ökad risk för att enskilda personer som behöver vård eller drabbas av en brand förolyckas.

När staten via sina myndigheter, i detta fall Trafikverket, ser över sina egna kostnader måste man ta större hänsyn till vad en förändring får för effekter för övriga samhället. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Magnus Jacobsson (KD)